

Heikki Hirvas

Filosofian tohtori Heikki Hirvas syntyi 2.8. 1943 Helsingissä. Hän menehtyi 5.10.2020 pitkäaikaisen sairauden uuvuttamana.

Heikki Hirvas kävi lukion Heinolan yhteislyseossa, josta hän valmistui ylioppilaaksi vuonna 1961. Hän avioitui Marju Rosa Sallisen kanssa vuonna 1968, ja heille syntyi kaksi lasta, Saana Heikintytär vuonna 1970 ja Samu Heikinpoika 1975. Luonnontieteen kandidaatin arvon Heikki suoritti Helsingin yliopistossa vuonna 1966 ja filosofian kandidaatin arvon vuonna 1968. Tohtoriksi hän väitteli vuonna 1991. Heikki toimi Oulun yliopistossa dosenttina, ja myös vuoden verran virkaa toimittavana professorina. Heikki oli kirjoittajana yli sadassa tieteellisessä artikkelissa ja tutkimusraportissa. Hän toimi myös Suomen geologisen seuran puheenjohtajana vuonna 1999.

Heikki teki työuransa Geologian tutkimuskeskuksessa (GTK), aluksi 1960-luvun puolella tutkimusassistenttina, sittemmin geologina ja hankepääällikkönä, ja lopulta toimialapäällikkönä 1990-luvun lopulta eläkkeelle siirtymiseensä 2008 saakka. Heikki oli erähenkinen ja viihtyi maastotutkimuksissa. Hän oli kiintynyt varsinkin Lappiin, sen luontoon ja ihmisiin. GTK:n Vuotson tukikohta ja sen henkilökunta, työnjohtajat Tauno Virtanen ja Sauli Valkama perheineen, muodostuivat hänelle vuosien mittaan läheisiksi. Käsivarren alueelta hän teki pro gradu -tutkielmansa. Yhdessä työryhmänsä kanssa hän tutki Lapin maaperää ja kokosi laajan kvartaaristratigrafisen aineiston, joka julkaistiin väitöskirjana vuonna 1991.

Johtaessaan stratigrafisia ja malminetsintää palvelevia moreenitutkimuksia eri puolilla

Suomea Heikki tuli tutuksi arviolta noin parille kymmenelle nuorelle geologin alulle, jotka pääosin kesätöinä osallistuivat näihin tutkimuksiin. Tuo moreeniporukka oli varsin tunnettu ja hyvällä tavalla ”hurja” matkusteleva ryhmä, joka mm. vieraili useilla siihen aikaan aktiivisilla malminetsintätyömailla herättämässä hämmennystä railakkaalla otteellaan työtehtäviin ja toki myös vapaa-aikaan. Epäilemättä monille ryhmään kuuluneille nuo kesät ovat jääneet muistorikkaiksi, joista riittää juttua kerrottavaksi vielä nykyäänkin. Heikki oli idearikas ja innostava esimies, joka piti kaikissa tilanteissa oman tutkimusryhmänsä puolta.

GTK:ssa tehdyn työn ohella hän toimi kansainvälisissä projekteissa, mm. YK:n asiantuntijageologina kultatutkimuksissa Perun Andeilla. Kyseinen pesti oli siinä määrin innostava ja mielenkiintoinen, että Etelä-Amerikka jäi hänelle myös harrastukseksi. Yksi Heikin uran kohokohtia oli tutkimusmatka Etelämantereelelle, Westfold Hillsin alueelle 1988–89. Retken pohjalta syntyi myös kirja ”Jääkausien jäljillä” yhdessä matkalla olleen ja verraten hiljattain edesmenneen FT Keijo Nenosen kanssa. Heikki esitteli Suomen, ja myös Etelämantereen, geologian erikoisuuksia sekä radiossa että televisiossa tehden geologiaa tutuksi myös laajemmalle yleisölle.

Heikki muistetaan monesti myös yhdeksi alullepanijaksi Karijoella sijaitsevan Susiluolan tutkimuksissa. Siellä kiinnostuksen kohteena oli mahdollisten neandertalinihmisten jättämät merkit luolassa ennen viimeisintä jäätiköitymistä. Tämä aiheutti vilkasta keskustelua eri alan tieteilijöiden keskuudessa. Heikin esitelmä Susiluolasta Suomen geologisen seuran kokouksessa marraskuussa 1999 oli kuulija-

Heikki Hirvas evästauolla toukokuussa 2007. Kuvauspaikka Pohja, Mustio, Suomi. Kuva: Markus Torsso-
nen, GTK.

määrältään todennäköisesti yksi suurimmista kokouksista seuran historiassa, ja loppukeskusteluun varattu aika jäi aivan liian lyhyeksi.

Heikin harrastuksiin kuului luonto ja sen antimien kerääminen. Nuorena geologina hän metsästi ja ampui jopa päälle käyneen karhun. Myöhempiä harrastuksia olivat kalastus ja varsinkin sienestys sekä jo aiemmin mainittu Etelä-Amerikka ja kultatutkimukset. Heikki oli energinen, asioista innostuva ja osasi innostaa myös muita. Hän mielellään keskusteli ja

myös väitteli geologisista asioista. Hänen hyvä huumorintajunsa ja raikuva naurunsa saivat läsnäolijat aina hyvälle tuulelle.

REIJO PITKÄRANTA
PETER JOHANSSON
JUKKA-PEKKA PALMU

Kirjoittajat ovat Heikin vanhoja työkavereita ja pitkäaikaisia ystäviä.